

Як навчити учнів використовувати AI для навчання, а не списування

(практичні підходи на уроках математики та фізики)**

У сучасному освітньому середовищі штучний інтелект став доступним інструментом для учнів, тому завдання вчителя математики та фізики — **спрямувати його використання в навчальне русло** та запобігти формальному списуванню.

Перший практичний крок — **зміна формулювання завдань**. На уроках математики доцільно пропонувати не лише знайти відповідь, а пояснити хід розв'язання, обґрунтувати вибір формул або порівняти кілька способів розв'язку. Наприклад: *«Розв'яжи задачу двома способами та поясни, який із них є раціональнішим»*. Навіть якщо учень звертається до AI, без розуміння матеріалу виконати таке завдання неможливо.

На уроках фізики ефективними є завдання з **аналізом фізичної ситуації**: пояснити, чому використано саме цю формулу, як зміниться результат за інших умов, або чи можливий отриманий результат з точки зору законів фізики. Це змушує учня критично осмислювати відповідь, а не механічно її переписувати.

Другий важливий прийом — **робота з відповіддю, згенерованою AI**. Вчитель може запропонувати учням перевірити розв'язання, знайти помилки, доповнити пояснення або переформулювати його власними словами. Наприклад, у математиці — перевірити кожен крок розв'язання, у фізиці — проаналізувати одиниці вимірювання та реалістичність отриманого результату.

Третій підхід — **поетапне виконання завдань**. Учні здають не лише готову відповідь, а й окремі етапи: аналіз умови, запис відомих величин, побудову математичної моделі чи фізичної схеми, обчислення та висновок. Такий формат суттєво зменшує можливість списування та дозволяє вчителю оцінити хід мислення учня.

Не менш важливим є **чітке визначення правил використання AI**. Учні мають розуміти, що штучний інтелект дозволено використовувати для пояснення теми, перевірки розв'язання або пошуку ідей, але підсумкові роботи, контрольні та усні відповіді виконуються самостійно.

Отже, штучний інтелект на уроках математики та фізики може стати ефективним інструментом навчання за умови правильно організованої роботи. Якщо вчитель акцентує увагу не на готовій відповіді, а на **логіці міркувань, аналізі та поясненні**, AI перетворюється з джерела списування на засіб розвитку критичного мислення та навчальної самостійності учнів.